

Ре:цензії

11.04.2013|08:10|Ольга Деркачова

230 гр радості

Йоанна Ягелло. Кава з кардамоном: Роман / пер. з пол. Божени Антоняк. - Львів : Урбіно, 2013. - 240 с.

- Мені одну каву з кардамоном без цукру! – вигукнула я, залетівши до місцевої книгарні. І поки поодинокі покупці витріщалися на мене і думали, що ж то краще зробити: послати мене до кав'ярні чи викликати швидку, продавчиня радісно спитала:

- Вам з собою?

А потім розповіла історію, як в одній з книгарень спавді хтось із відвідувачів спитав, як саме і по скільки грамів продають ту каву з кардамоном.

Отже, вага книжки, як засвідчили мої кулінарні ваги, - 230 гр.

230 гр гарного перекладу з польської Божени Антоняк. 230 гр пригод, за якими слідкуеш, затамувавши подих...

Тепер про все інше.

Це майже детективна історія. От тільки без трупів, бо книга орієнтована на людей 15-16-річного віку, а їм же не годиться стикатися із закриваленими тілами. Це майже мексиканський серіал про віднайдення втрачених дітей, от тільки коротший, жвавіший і цікавіший. Це історія про любов та фотографії, любов до фотографії, а також про підлітків, яких вже, на жаль, не захистиш від проблем реального світу. Тому треба вчитися жити у ньому, вміти пробачати і сприймати речі такими, якими вони є.

Не знаю, чи підліткам сподобалося. Мені - так. Правильні герої та правильні клопоти-турботи без улесливої солодкавості та загравання з читачем. Дорослі проблеми і дещо дитячі шляхи їх подолання. Тотальна людська байдужість та безнадія і спроба вирватися з неї.

Головна героїня твору – 15-річна гімназистка Лінка. Її життя з мамою, братиком та вітчимою абсолютно нормальне. Ну хіба що іноді не вистачає грошей, але ж це дурниці порівняно з не завжди гарними оцінками та клопотами, які з'являються несподівано, немов привиди з минулого.

Одного прекрасного дня життя стає неймовірно жахливо-дорослим. Дівчинка помічає, що в її родині щось не так. Їй сняться дивні сни, в яких немає мами. Бажання стати моделлю так і залишається бажанням. Сварка з ближчою подругою. Поява нової дивної двічинки у

ліцеї. Ще дивніша поведінка мами та її несподіване зникнення. Пошуки померлої сестри. Перше дивне кохання та перші дорослі втрати.

І з цього всього треба не лише виплутатися, а й вийти кращою, мудрішою, шляхетнішою. Тут не допоможуть численні бабусі та друзі. Тут мусиш бути самою, як на похороні батька. Бо найбільша проблема власного життя – ти сама: «... ти взагалі позбавлена емоцій. Скажи, ти відчуваєш бодай щось до кого-небудь? Чуєш? У тебе була подруга, але ти її швидко забула. Бо з'явилася інша. І колишня перестала для тебе існувати. Ти конче хочеш з'ясувати справу своєї сестри, але хіба ти подумала, як почуватиметься твоя мати? Що ти взагалі думаєш про власну маму? Я цього не розумію, довкола тебе таке відбувається, а тобі до всього байдуже. Як з гуски вода». І це головній героїні говорить не мати, не вітчим, не бабусі, а коханий хлопець.

Звідси і проблема батьків та дітей. Як правило, підлітки незадоволені тим, що батьки їх не розуміють, що батькам байдуже до їхніх, підліткових, глобальних проблем. Та раптом головна героїня запитує: а що діти знають про своїх батьків? Виявляється, що вони так само не цікавляться життям дорослих. Що вони знають про своїх батьків, окрім імен та дат народжень? Що їм відомо про батьківські страхи та неврози? Що їм відомо про трагедії батька та матері? Нічого, бо віднайдена стара фотографія мовчить.

Ще один важливий аспект, про який говорить авторка, - пошук самого себе та спроба самореалізації. Успіх не приходить випадково. До нього треба йти. Треба працювати і бути справжнім у тому, що ти робиш. І тоді на фотографіях оживуть і посміхнуться люди, а не лише бовванітимуть кам'яні скульптури. І тоді ти відчуєш по-справжньому смак кави з кардамоном.

Фінал радісний та оптимістичний. Авторка випишує те, що мало би бути, а не те, що станеться: «Лінка своїм волоссям, як завжди, заповнює півфотографії, регоче з чогось, наче віслучка, вишкіряючи білі зуби просто в об'єктив. Вона ще не передчуває, що для Адріана завжди перебуватиме в центрі кадру».

Та й нехай! Іноді ж так хочеться, щоб хоча би у книжковий людей усе було добре.